

10వ తరగతి - పద్యభాగం - పాఠాల వివరాలు

తెలుగు - ప్రథమభాష

క్ర. సం.	ప్రధానాంశం /ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	పాఠం	వ్యాకరణాంశాలు
1.	ప్రకృతి వర్ణన	పద్యం (ప్రాచీనం)	ఎర్రన	నృసింహపురాణం నుంచి వర్ణనాత్మక ఘట్టం	1. సంధులు i) సంస్కృత సంధులు అ) అనునాసిక సంధి ఆ) విసర్గ సంధి ఇ) శ్చుత్వసంధి ii) తెలుగు సంధులు అ) ప్రాతాదిసంధి ఆ) నుగాగమ సంధి ఇ) పుంస్వాదేశ సంధి 2. సమాసాలు అ) అవ్యయిభావం 3. అలంకారాలు i) శబ్దాలంకారం అ) ముక్తపదగ్రస్తం ఆ) యమకం ఇ) లాటానుప్రాస ii) అర్థాలంకారాలు అ) శ్లేష ఆ) అర్థాంతరన్యాస ఇ) అతిశయోక్తి
2	మానవ స్వభావం	కావ్యం	శ్రీనాథుడు	కాశీఖండం నుంచి వ్యాసుడికి సంబంధించినది	
3.	సంస్కృతి	ద్విపద	పాల్కురికి సోమనాథుడు	బసవపురాణం నుంచి బసవడి వివాహ ఘట్టం	
4.	స్త్రీలపట్ల గౌరవం	పద్యం (ఆధునిక)	గడియారం వేంకటశేషశాస్త్రి	శ్రీ శివభారతం నుంచి స్త్రీలపట్ల శివాజి చూపిన గౌరవానికి సంబంధించిన ఘట్టం	
5.	సామాజిక స్పృహ	నగరగీతం	అలిశెట్టి ప్రభాకర్	సిటీలైఫ్ నుండి మినీ కవితలు	
6.	సామాజిక స్పృహ,	వచనకవిత	విద్యాన్ విశ్వం	మాణిక్యవీణ	
7.	నైతిక విలువలు	శతక పద్యాలు	శతక కవులు	భక్త చింతామణి, చిత్తశతకం, మల్లభూపాలియం, ఉత్పలమాల, లొంకరామేశ్వర, తరిగొండనృసింహ విశ్వనాథేశ్వర శతకం నింబగిరి నరసింహ శతకాల నుండి పద్యాలు	

10వ తరగతి - గద్యభాగం - పాఠాల వివరాలు

తెలుగు - ప్రథమభాష

క్ర. సం.	ప్రధానాంశం / ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	పాఠం	వ్యాకరణాంశాలు
1.	నైతిక విలువలు	కథ- గ్రాంథిక వచనం	చిన్నయసూరి	మిత్రలాభం నుంచి కథ	4. ఛందస్సు అ) ఆటవెలది ఆ) సీసం ఇ) కందం ఈ) ద్విపద 5. శైలి భేదాలు అ) ప్రాచీన కావ్యభాషాశైలి ఆ) ఆధునిక ప్రమాణ భాషాశైలి 6. భాషా భేదాలు అ) మాండలికం ఆ) ప్రామాణికం 7. పరిభాష
2.	అనువాదం/ శాస్త్రీయ పరిశీలన	కథనం	ధన్ గోపాల్ ముఖర్జీ	చిత్రగ్రీవం - ఓ పావురం కథ నుంచి కథనం	
3.	హాస్యం	నాటిక	విశ్వనాథ సత్యనారాయణ	విశ్వనాథ అసంకలిత సాహిత్యం నుంచి “యక్షుని అప్పు” నాటిక	
4.	స్త్రీ సాధికారత	ముందుమాట/ పీఠిక	మహిళా రచయితలు	మహిళావరణం గ్రంథ పీఠిక “మా ప్రయత్నం”	
5.	మానవ సంబంధాలు, సామాజిక సేవ	కథనం	పులికంటి కృష్ణారెడ్డి	మానవ సంబంధాలను తెలిపే కథ “గోరంత దీపాలు” (పులికంటి సాహిత్యం నుండి)	
6.	స్ఫూర్తి	అభినందన వ్యాసం	పి.వి.నరసింహారావు	బూర్గుల గురించి పి.వి. రాసిన వ్యాసం	
7.	శ్రమపట్ల గౌరవం,	లేఖ	బోయ భీమన్న	‘జానపదుని జాబులు’ నుంచి ఒక లేఖ	

ఉపవాచకం: ఇతిహాసాలు: - వాల్మీకి రామాయణం సంక్షిప్త రూపం.

10వ తరగతి - పద్యభాగం - పాఠాల వివరాలు

తెలుగు - ద్వితీయభాష

క్ర. సం.	ప్రధానాంశం /ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	పాఠం	వ్యాకరణాంశాలు
1.	భాషాభిరుచి	పురాణం	పోతన	భాగవతంలోని పద్యాలు	1. వాక్యాలు అ) ప్రత్యక్షానుభూతి ఆ) పరోక్షానుభూతి
2.	సంస్కృతి	ద్విపద	తరిగొండ వెంగమాంబ	రమాపరిణయం నుండి	2. సంఘాలు I. అ) త్రిక II. అ) యణాదేశ ఆ) వృద్ధి
3.	నైతిక విలువలు	శతక పద్యాలు	శతక కవులు	కుమార, కాళికాంబ, దాశరథి, భర్తృహరి సుభాషిత రత్నావళి, నరసింహశతకాల నుండి పద్యాలు	3. సమాసాలు అ) విశేషణపూర్వపద ఆ) అవ్యయిభావ
4.	సామాజిక స్పృహ	అనువాద కవిత	పల్లా దుర్గయ్య	నవోదయం	4. అలంకారాలు అ) అతిశయోక్తి ఆ) అంత్యానుప్రాస
5.	మానవతా విలువలు	కవిత	ఇస్మాయిల్	మనిషీ! మనీషి	5. ఛందస్సు గణప్రతిపాదన ఉత్పల, చంపకమాలలు

10వ తరగతి - గద్యభాగం - పాఠాల వివరాలు

తెలుగు - ద్వితీయభాష

క్ర. సం.	ప్రధానాంశం / ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	పాఠం
1.	సామాజికస్పృహ / హాస్యం	నాటిక	కాళ్ళకూరి నారాయణరావు	వరవిక్రయం నుంచి
2.	సంస్కృతి, కళలు	వ్యాసం	దేవులపల్లి రామానుజరావు	సంస్కృతి, కళలు
3.	మానవ స్వభావం	ఇతిహాస కథ	ఉషశ్రీ	రాయబారఘట్టం (సంజయ రాయబారం)
4.	జీవకారుణ్యం	అనువాద కథ	పోన్కున్నం వర్మేయ్	“మాట్లాడేనాగలి” కథ సమకాలీన భారతీయులు సాహిత్యం - కథల సంపుటి నుండి
5.	పిల్లల శక్తిసామర్థ్యాలు	ఆత్మకథ	తిరుమల రామచంద్ర	‘హంపీ నుంచి హరప్పా దాకా’ పుస్తకం నుంచి

ఉపవాచకం : 1. బుద్ధుడు, 2. ఎం.ఎస్.సుబ్బులక్ష్మి, 3. రామదాసు, 4. బిస్మిల్లాఖాన్

పాఠ్యపుస్తకంలోని పాఠాలన్నింటినీ పూర్తిచేయడం లక్ష్యం కాదనీ పిల్లవాడితో భాషనుపయోగించే సామర్థ్యాన్ని అభివృద్ధి చేయడమే ప్రధాన లక్ష్యమనీ ఉపాధ్యాయులు స్పష్టంగా గ్రహించాలి.

- ప్రొఫెసర్ కృష్ణకుమార్, ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం